

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДЕЛЕГУВАННЯ ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МУРАВСЬКИЙ В. В.

УДК 657:004.9

Муравський В. В. Організаційні аспекти делегування обліково-контрольних повноважень з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

Досліджуються проблеми застосування інформаційно-комунікаційних технологій в обліку й контролі. Розроблено організаційну модель спільного ведення обліку і контролю підприємством та сторонньою фірмою на принципах делегування обліково-контрольних повноважень, захисту та дистанційності передачі даних. Розглядаються можливість трансформації облікових принципів з позиції теорії обліку та інформатики, а також вплив інформаційно-комунікаційних технологій на принципи обліку. Виділено якісні зміни в реалізації принципів обліку в комп'ютерно-комунікаційній формі бухгалтерського обліку.

Ключові слова: облік, контроль, делегування повноважень, інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерно-комунікаційна форма обліку, облікові принципи.

Рис.: 1. **Бібл.:** 8.

Муравський Володимир Васильович – кандидат економічних наук, викладач, кафедра обліку у виробничій сфері, Тернопільський національний економічний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46020, Україна)

E-mail: vavanm@gmail.com

УДК 657:004.9

Муравский В. В. Организационные аспекты делегирования учётно-контрольных полномочий с использованием информационно-коммуникационных технологий

Исследуются проблемы применения информационно-коммуникационных технологий в учете и контроле. Разработана организационная модель общего ведения учета и контроля предприятием и сторонней фирмой на принципах делегирования учётно-контрольных полномочий, защиты и дистанционной передачи данных. Рассматриваются возможность трансформации учетных принципов с позиции теории учета и информатики, а также влияние информационно-коммуникационных технологий на принципы учета. Выделены качественные изменения в реализации принципов учета в компьютерно-коммуникационной форме бухгалтерского учета.

Ключевые слова: учет, контроль, делегирование полномочий, информационно-коммуникационные технологии, компьютерно-коммуникационная форма учета, учетные принципы.

Рис.: 1. **Библ.:** 8.

Муравский Владимир Васильевич – кандидат экономических наук, преподаватель, кафедра учета в производственной сфере, Тернопольский национальный экономический университет (ул. Львовская, 11, Тернополь, 46020, Украина)

E-mail: vavanm@gmail.com

UDC 657:004.9

Muravskiy V. V. Organisational Aspects of Delegating Accounting and Controlling Authorities with the Use of Information and Communication Technologies

The article studies problems of application of information and communication technologies in accounting and control. It develops an organisational model of general accounting and control by an enterprise and outside firm on principles of delegation of accounting and controlling authorities, protection and distant data transfer. It considers a possibility of transformation of accounting principles from the position of the theory of accounting and informatics and also influence of information and communication technologies upon accounting principles. The article marks out changes in realisation of accounting principles in the computer communicative form of accounting.

Key words: accounting, control, delegation of authorities, information and communication technologies, computer communicative form of accounting, accounting principles.

Pic.: 1. **Bibl.:** 8.

Muravskiy Volodymyr V. – Candidate of Sciences (Economics), Lecturer, Department of Accounting in the manufacturing sector, Ternopil National Economic University (vul. Lvivska, 11, Ternopil, 46020, Ukraine)

E-mail: vavanm@gmail.com

Сучасні умови господарювання характеризуються значними організаційними складнощами щодо налагодження ефективного обліку і контролю на підприємствах. Перманентні зміни нормативно-правового забезпечення обліку в частині уточнень оподаткування діяльності підприємств призводять до значного ускладнення обліково-контрольної діяльності. Сучасний обліковий фахівець значно більше уваги приділяє адаптації обліку та програмного забезпечення для його автоматизації до податкових новацій, ніж власне самій обліковій практиці. Численні фінансові санкції за порушення податкових правил є причиною значних непродуктивних витрат підприємства.

Бухгалтери потребують постійного уточнення своїх знань унаслідок удосконалення програмного забезпечення обліку й контролю. Випуск нових версій та доповнень до програмних продуктів потребує значних затрат

часу на їх освоєння. Підприємство змушене фінансувати навчальні курси для облікових фахівців. Відсутність працівників на робочому місці під час навчання опосередковано може призводити до додаткових витрат унаслідок невиконання ними своїх функціональних обов'язків.

На великих підприємствах у штаті працівників за конкретними напрямками (об'єктами) обліку закріплені окремі облікові фахівці, наприклад, бухгалтер з обліку зарплати, грошових коштів, матеріалів і т. д. Проте, на невеликих за розміром суб'єктах господарювання один бухгалтер успішно веде увесь облік. Причиною залучення вузькоспеціалізованих фахівців у сучасних умовах автоматизованої обробки інформації є не галузева чи предметна відмінність обліку, а намагання керівництва обмежити доступ працівників до інформації. Розпорошення функціональних обов'язків та доступу до облікових даних сприяє, на думку керівництва, збереженню комерційної

таємниці унаслідок відсутності у працівників повного інформаційного розуміння діяльності підприємства. Окрім того, з метою збільшення рівня контрольованості підприємством за кожним обліковим фахівцем закріплений внутрішній контролер, який перевіряє правильність ведення обліку. Таким чином, керівництво підприємств, бажаючи зменшити витрат від внутрішніх зловживань обліковими фахівцями, водночас збільшує витрати на утримання надмірно великого штату працівників.

Виникає питання про доцільність впровадження комп'ютерно-комунікаційної техніки в обліково-контрольні процеси, використання якої призводить до ускладнення обліку й контролю. Наявність значних витрат часу й коштів є недопустимим з огляду на рівень розвитку сучасної комп'ютерно-комунікаційної техніки, основним завданням якої є оптимізація діяльності бухгалтерів та контролерів.

Комп'ютерні програми сконфігуровані таким чином, щоб вести облік за окремими напрямками (об'єктами), структурними підрозділами підприємства, його філіями та віддаленими службами з подальшою консолідацією підсумкових показників діяльності. Завдяки віддаленому доступу до усієї облікової інформації можливою є передача певних облікових і контрольних функцій комерційним чи аудиторським фірмам, котрі зможуть перебирати на себе повноваження з обліку й контролю.

На думку колективу науковців на чолі з Ф. Ф. Бутинцем, перевагами ведення обліку «зовнішнім бухгалтером» є те, що існує можливість звільнення підприємства від необхідності складати фінансову звітність і відслідковувати нормативно-правову базу; кваліфікація власного бухгалтера перестає бути визначальною; відповідальність за помилки в обліку несе стороння особа; підприємство має змогу скористатися кваліфікованою допомогою консультантів, юристів, адвокатів, які надані аутсорсинговою компанією, тощо [1, с. 97].

Проте П. Я. Хомин зауважує, що користь від впровадження аутсорсингу в облік є значно перебільшеною. Аутсорсер набирає в штат працівників і здійснює розрахунки по заробітній платі, лікарняним, відрахуванням у фонди соціального страхування аналогічно, як це робить підприємство, яке звернулося за послугами аутсорсингу. Окрім того, у вартість послуг аутсорсингу буде закладено 15 – 25% прибутку, що ставить під сумнів економію від делегування повноважень з обліку [2, с. 38 – 41].

Важливим недоліком аутсорсингу є неможливість здійснювати контроль за виконанням функціональних обов'язків працівниками сторонньої організації. Доступ сторонніх осіб до внутрішніх облікових даних негативно впливає на інформаційну безпеку підприємства. З метою вирішення проблемних моментів, пов'язаних з аутсорсингом, доцільно запроваджувати комбінований варіант взаємодії власного обліково-контрольного підрозділу із зовнішньою консалтинговою компанією у напрямку спільного ведення обліку й контролю.

Таким чином, *метою* статті є дослідження організаційних аспектів делегування повноважень з обліку і контролю діяльності підприємств незалежним чи ау-

диторським фірмам в умовах забезпечення захисту даних та дистанційності в передачі обліково-контрольної інформації.

Однією з функціональних можливостей сучасних програмних продуктів для обліку є підтримка формування баз даних, в яких накопичується обліково-контрольна інформація про минулі факти господарської діяльності. Автоматизовані інформаційні бази можуть використовуватися як архіви даних, до яких з використанням інформаційно-комунікаційних технологій може бути наданий доступ користувачів у зручний спосіб та час. Фахівці з обліку й контролю, як власні, так і незалежні можуть перебувати на значній територіальній віддаленості від місця здійснення господарської діяльності. Обліковий принцип автономності в сучасних умовах реалізується через можливість дистанційного управління підприємством.

Як зазначає С. В. Івахненко, використання таких інформаційних технологій, як Інтернет, віртуальних робочих місць бухгалтера, мережевих ліній зв'язку надає змогу бухгалтерам та аудиторам перейти до роботи за межами підприємства [3, с. 24]. Варто врахувати зауваження Анни Брайтон та Кріса Вотерстона, що ефективність обліку в електронній мережі значно зростає в порівнянні з нерозподіленою обробкою облікових даних за рахунок сумісного використання бази даних системи обліку, з якою обліковий персонал має змогу дистанційно працювати [4, с. 324]. Користувачі інформації (працівники власного обліково-контрольного підрозділу чи незалежної фірми) можуть знаходитися в іншому населеному пункті чи країні й отримувати повні та достовірні облікові дані про фінансово-господарський стан підприємства.

Організацію делегування обліково-контрольних функцій можна здійснювати за двома моделями, які пов'язані з дистанційним доступом до облікової інформації. Перша організаційна модель передбачає делегування окремих повноважень з обліку і контроль незалежно від організаційної структури підприємства, а друга – передавання усіх функцій лише територіально відокремлених підрозділів [5, с. 42].

Автоматизовано зібрані та зареєстровані первинні дані у місцях виникнення фактів господарської діяльності доцільно одразу передавати для спільного ведення обліку й контролю у власний обліково-контрольний підрозділ і в консалтингову фірму, що є основою першої організаційної моделі. Збір первинних даних у місцях виникнення фактів господарської діяльності повинен здійснюватися лише з використанням технічних засобів або з мінімальним залученням працівників підприємства, які не мають можливості впливати на достовірність облікової інформації.

Після збору та попередньої обробки первинні дані доцільно автоматизовано передавати через мережеві канали зв'язку до власної бухгалтерії для ведення управлінського обліку та в обмеженому обсязі – консалтинговій організації для здійснення фінансового обліку й підготовки звітності для зовнішніх користувачів. Завдяки такому розподілу функціональних обов'язків забезпечується максимальна інформаційна безпека підпри-

емства. У випадку порушення конфіденційності незалежною фірмою розголошенню можуть підлягати лише дані фінансового обліку та фінансової звітності, яка у більшості випадків і так є публічною. Натомість дані управлінського обліку, які містять комерційну таємницю, не виходять за інформаційні межі підприємства і не можуть бути розголошенні унаслідок відсутності до них доступу сторонніх осіб.

Разом з делегуванням повноважень фінансового обліку перспективним є передання функцій внутрішнього контролю незалежній фірмі [6, с. 227 – 230]. Делеговані процедури внутрішнього контролю здійснюються за аналогією до зовнішнього аудиту. Оскільки основним завданням фінансового обліку є інформування зовнішніх користувачів щодо фінансово-економічного стану підприємства, досить часто виникає потреба в залученні незалежних контролерів для підтвердження достовірності фінансової звітності. Враховуючи, що первинна інформація поступає до незалежної фірми одразу в момент її виникнення, достатньо ефективним є організація безперервного контролю, завданням якого є оперативне виявлення та попередження помилок та махінацій у сфері фінансового обліку. Запропоновану організаційну модель спільного ведення бухгалтерського обліку і контролю власним підрозділом та незалежною фірмою подано на *рис. 1*.

Зовнішній контроль у більшості випадків здійснюється аудиторською фірмою. Передавання аудиторській фірмі ще й функціональних обов'язків внутрішнього контролю дає змогу керівництву підприємства унеможливити вступ його працівників в змову з метою фінансо-

вих махінацій. Мінімізується зацікавленість посадових осіб служби контролю у приховуванні помилок та недоліків в обліку.

Делегування повноважень внутрішнього контролю суттєво збільшує рівень контрольованості та достовірності фінансової звітності. Як наслідок, у керівництва підприємства зменшується потреба в залученні зовнішнього контролю (аудиту) у зв'язку зі зростанням довіри до системи обліку. Документи за результатами безперервного внутрішнього контролю рекомендовано формувати щоденно, направляти керівництву підприємства та усім зацікавленим у зовнішньому аудиті особам та інституціям. Замовники внутрішнього та зовнішнього контролю можуть з єдиного аудиторського висновку отримувати оперативні дані про фінансово-господарський стан підприємства, яке замовило послуги аутсорсингу [7, с. 24 – 25]. Таким чином, ведення фінансового обліку та внутрішнього контролю для підтвердження його достовірності рекомендовано делегувати зовнішній аудиторській фірмі.

Дані управлінського обліку становлять комерційну таємницю, що унеможливає їх вільну передачу стороннім організаціям, у тому числі й незалежній аудиторській фірмі для внутрішнього контролю. Повноваження щодо перевірки на достовірність та безпомилковість управлінського обліку доцільно залишити за власною обліково-контрольною службою підприємства.

Друга організаційна модель делегування обліково-контрольних функцій, навпаки, передбачає абсолютне передавання повноважень ведення фінансового та управлінського обліку незалежній фірмі але лише окре-

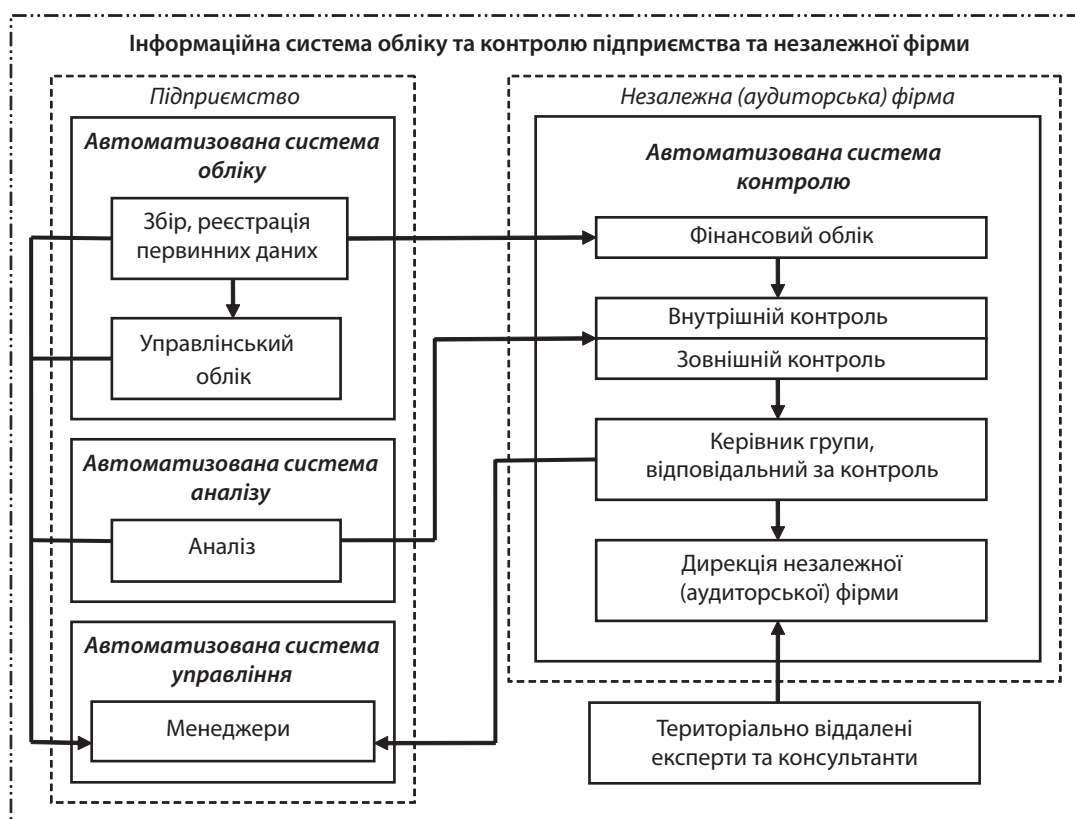

Рис. 1. Організаційна модель делегування повноважень обліку і контролю

мих територіально-відділених підрозділів чи філій підприємства. Облік і внутрішній контроль материнської компанії ведеться штатними працівниками підприємства. Натомість дочірні структури можуть не здійснювати обліково-контрольні процедури власними силами. Реалізувати другу організаційну моделі рекомендується транснаціональним корпораціям, іноземні відділення яких при веденні обліку і контролю повинні дотримувати нормативно-паркових актів тої країни, в якій вони функціонують. Таке делегування обліково-контрольних повноважень забезпечить належну організацію обліку і контролю, максимально адаптовану до національних особливостей законодавства країни, де розташований підрозділ підприємства.

Як доводить В. О. Осмятченко, використання сучасних комунікаційних технологій з можливістю дистанційного доступу до облікових даних здійснює значний вплив на принципи обліку [8, с. 358]. Наприклад, використання комп'ютерно-комунікаційної техніки сприяє підвищенню рівня контролю за оцінкою активів і пасивів підприємства, що забезпечується принципом обачності. Пристрої автоматичної фіксації параметрів господарських операцій запобігають впливу людського чинника на завищення чи заниження реальної вартості об'єктів обліку. Оперативне передавання первинної інформації фахівцям обліку й управління вищих рівнів ієрархії унеможливає фальсифікації з оцінкою господарських операцій на місцях їх виникнення. Також, отримуючи з глобальної мережі інформацію про активи і пасиви різних підприємств, можливо достовірно оцінювати власні господарські операції за методом аналогії. Аналогічні об'єкти обліку повинні вартувати однаково на різних підприємствах за ідентичних умов діяльності та інших організаційних чинників.

Схожий вплив інформаційно-комунікаційних технологій і на принцип повноти висвітлення. Технічні пристрої дають змогу фіксувати усі без винятку факти господарської діяльності. Автоматично ідентифіковані та зафіксовані господарські операції не підлягають коригуванню працівниками, що значно підвищує контрольованість та збільшує інформаційну наповненість системи обліку на підприємстві.

Застосування баз даних із дотриманням принципів послідовності та безперервності сприяє виробленню управлінських рішень на майбутнє. На основі минулого досвіду й знань, отриманих із системи обліку, можливо автоматизовано формувати тренди майбутнього розвитку підприємства.

Принцип автономності в умовах суспільства оптимізації реалізується через можливість дистанційного управління підприємством. Комп'ютерні програми сконфігуровані таким чином, щоб вести облік окремо за структурними підрозділами підприємства, його філіями та віддаленими службами з подальшою консолідацією підсумкових показників діяльності.

Визначення економічного стану суб'єкта господарювання відбувається через реалізацію принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Застосування комп'ютерно-комунікаційної техніки підвищує оператив-

ність визначення фінансового результату ще до завершення звітного періоду. Завдяки оперативному розрахунку прибутку (збитку) після реалізації кожної господарської операції можна визначати ефективність діяльності підприємства і оперативно коригувати її у разі виявлення негативних тенденцій. Таким чином, до завершення точної господарської операції можна прогнозувати її вплив на фінансово-господарський стан підприємства.

Автоматизоване формування показників діяльності господарюючого суб'єкта у довільний момент часу впливає й на принцип періодичності. Звітні форми можуть видаватися не лише в рамках регламентованого періоду, але й за бажанням користувачів. Посеред звітного періоду доступною є можливість формувати фінансові та управлінські звіти за потребою фахівців з обліку й управління. Звітність втрачає часову прив'язаність, що значно підвищує оперативність прийняття управлінських рішень з метою попередження негативних наслідків фінансово-господарської діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Таким чином, організація обліку і контролю з використанням інформаційно-комунікаційних технологій на основі делегування певних обліково-контрольних повноважень незалежній фірмі можливо й не стане ефективним засобом мінімізації витрат, проте забезпечить підвищення достовірності, оперативності й своєчасності управління підприємством та його адаптованості до змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Натомість, реалізація організаційної моделі з повним делегуванням обліково-контрольних функцій потребує подальших досліджень у напрямку забезпечення інформаційної безпеки підприємства та консолідації підсумкової інформації. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бутинець Ф. Ф.** Організація бухгалтерського обліку : підручник [Текст] / Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович, І. Л. Томашевська. / [За редакцією Ф. Ф. Бутинця]. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2005. – 528 с.
2. Амбівалентність та мімікрія облікової теорії : монографія [Текст] / Г. П. Журавель, В. Б. Клевець, В. М. Олійничук, П. Я. Хомин / [За наук. ред. д. е. н., проф. П. Я. Хомина]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 474 с.
3. **Івахненко С. В.** Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології [Текст] / С. В. Івахненко, О. В. Мелих. – К. : Знання, 2009. – 319 с.
4. **Britton Anne.** Financial accounting [Text] / Anne Britton, Chris Waterston. – Fifth edition. – Harlow, England: Prentice Hall, Pearson Education, 2010. – 427 p.
5. **Мних Є.** Концепція побудови комп'ютерної інформаційної системи обліку діяльності корпорацій [Текст] / Є. Мних, О. Брандл // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 4. – С. 41 – 45.
6. **Євдокимов В. В.** Адаптивна модель інтеграції системи бухгалтерського обліку : монографія [Текст] / В. В. Євдокимов. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 516 с.
7. **Бутинець Т. А.** Принципи господарського контролю: суперечності поглядів [Текст] / Т. А. Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Житомир : ЖДТУ. – 2009. – № 1 (47). – С. 18 – 26.
8. **Осмятченко В. О.** Критична оцінка принципів бухгалтерського обліку в умовах функціонування комп'ютеризованих систем [Текст] / В. О. Осмятченко // Вісник Національного універ-

ситету водного господарства та природокористування. – 2008. – Випуск 4 (44). – Ч. 2. – С. 357 – 362.

REFERENCES

Butynets, F. F., Voinalovych, O. P., and Tomashevska, I. L. *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku* [Accounting organization]. Zhytomyr: Ruta, 2005.

Britton, A., and Waterston, Ch. *Financial accounting*. Harlow; England: Prentice Hall; Pearson Education, 2010.

Butynets, T. A. "Pryntsypy hospodarskoho kontroliu: super-echnosti pohliadiv" [Principles of economic control: the contradictions of views]. *Visnyk ZhDTU*, no. 1(47) (2009): 18-26.

Ivakhnenkov, S. V., and Melykh, O. V. *Finansovyi kontrolinh: metody ta informatsiini tekhnolohii* [Financial Controlling: methods and information technology]. Kyiv: Znannia, 2009.

Mnykh, Ye., and Bradul, O. "Kontseptsii pobudovy komp'uternoi informatsiinoi systemy obliku diialnosti korporatsii" [The concept of computer information system accounting activities of corporations]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 4 (2008): 41-45.

Osmiatchenko, V. O. "Krytychna otsinka pryntsypiv bukhhalterskoho obliku v umovakh funktsionuvannia komp'uteryzovanykh system" [Critical evaluation accepted accounting principles in terms of the functioning of computer systems]. *Visnyk NUVHP*, vol. 2, no. 4(44) (2008): 357-362.

Yevdokymov, V. V. *Adaptyvna model intehtratsii systemy bukhhalterskoho obliku* [Adaptive model integrating accounting system]. Zhytomyr: ZhDTU, 2010.

Zhuravel, H. P., Klevets, V. B., and Oliynchuk, V. M. *Ambivalentnist ta mimikriia oblikovoi teorii* [Ambivalence and mimicry of accounting theory]. Ternopil: TNEU, 2013.

УДК 352.075/338.2

ПРОБЛЕМИ ІНСТРУМЕНТАРІЮ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

ГОЛОВНЯ О. М.

УДК 352.075 / 338.2

Головня О. М. Проблеми інструментарію розвитку місцевого самоврядування в умовах забезпечення стабілізації економіки

Сталий соціальний розвиток місцевої громади розглядається в статті як універсальна технологія. Така технологія охоплює всі рівні управління, створює умови для ринку і дозволяє консолідувати різні соціальні групи. Технологія розробляється та реалізується виходячи з конкретних умов і специфіки економічного, організаційного, соціально-політичного рівнів і структури розвитку муніципальної спільноти. Сьогодні, на жаль, недостатньо уваги приділяється питанням конструювання комплексу технологій, здатних забезпечити динамічний економічний розвиток інтегрованої системи муніципального управління. Крім того, одним з напрямів у муніципальній політиці має бути створення системи зайнятості населення та перекваліфікації працівників, формування нових робочих місць. Велике значення в захисті інтересів територіальних громад можуть відігравати асоціації органів місцевого самоврядування. Для вирішення питання залучення жителів до участі в місцевому самоврядуванні треба налагодити невідмінні зворотні взаємозв'язки між громадою та її органами самоврядування – як обраними безпосередньо громадянами, так і її виконавчими структурами.

Ключові слова: стратегія місцевого розвитку, місцеве самоврядування, економічна політика, територіальна громада, муніципалізація.

Рис.: 1. **Бібл.:** 8.

Головня Олена Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, Вінницький національний аграрний університет (вул. Сонячна, 3, Вінниця, 21008, Україна)

E-mail: ellens@meta.ua

УДК 352.075 / 338.2

Головня Е. М. Проблемы инструментария развития местного самоуправления в условиях обеспечения стабилизации экономики

Устойчивое социальное развитие местного общества рассматривается в статье как универсальная технология. Такая технология охватывает все уровни управления, создает условия для рынка и позволяет консолидировать различные социальные группы. Технология разрабатывается и реализуется исходя из конкретных условий и специфики экономического, организационного, социально-политического уровней и структуры развития муниципального сообщества. Сегодня, к сожалению, недостаточно внимания уделяется вопросам конструирования комплекса технологий, способных обеспечить динамичное экономическое развитие интегрированной системы муниципального управления. Кроме того, одним из направлений в муниципальной политике должно быть создание системы занятости населения и переквалификации работников, формирования новых рабочих мест. Большое значение в защите интересов территориальных общин могут играть ассоциации органов местного самоуправления. Для решения вопроса привлечения жителей к участию в местном самоуправлении нужно наладить неременные обратные связи между общиной и его органами самоуправления – как избранными непосредственно гражданами, так и ее исполнительными структурами.

Ключевые слова: стратегия местного развития, местное самоуправление, экономическая политика, территориальное общество, муниципализация.

Рис.: 1. **Библ.:** 8.

Головня Елена Михайловна – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра менеджмента внешнеэкономической деятельности, Винницкий национальный аграрный университет (вул. Солнечная, 3, Винниця, 21008, Украина)

E-mail: ellens@meta.ua

UDC 352.075 / 338.2

Holovnya O. M. Problems of Instruments of Development of Local Self-Governance under Conditions of Ensuring Stabilisation of Economy

The article considers sustainable social development of local society as a universal technology. Such a technology covers all levels of management, creates conditions for the market and allows consolidation of various social groups. Technology is developed and realised under specific conditions and specific features of economic, organisational and socio-political levels and structure of development of a municipal society. Today, unfortunately, insufficient attentions is paid to the issues of constructing a complex of technologies capable of ensuring dynamic economic development of an integrated system of municipal management. Moreover, one of the directions of the municipal policy should be creation of a system of employment of population and re-training of employees and formation of new working places. Associations of local self-governance bodies could play a significant importance in protection of interests of territorial societies. In order to solve the issue of attraction of the population to participation in local self-governance, it is necessary to establish a feedback between the society and its self-governance bodies – both elected by citizens and its executive structures.

Key words: strategy of local development, local self-governance, economic policy, territorial society, municipalisation.

Pic.: 1. **Bibl.:** 8.

Holovnya Olena M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Management, (вул. Sonyachna, 3, 21008, Ukraine)

E-mail: ellens@meta.ua